

Mededeelingen.

DE SUPERIEURE FIJNSPAR IN ZWEDEN

door

B. STOFFEL.

De fijnspar (*Picea excelsa*) uit Zweden levert de meest begeerde grondstof voor de kunstzijde industrie. Deze meening wordt bevestigd door den uitvoer van deze grondstof (vóór den oorlog) vanuit Zweden naar Amerika, waar men toch meer dan voldoende naaldhoutsoorten bezit, maar juist niet den Zweedschen fijnspar. Zwedens buurlanden: Noorwegen, Finland, Rusland — om de zuidelijker gelegen landen maar niet te noemen — kunnen de kwaliteit van den elite-fijnspar in Zweden niet evenaren.

Het is waarschijnlijk dat de hooge bergrug, die Noorwegen van Zweden scheidt en het ruwe klimaat daar tempert er oorzaak van is, dat in Zweden het bijzondere zachte witte vurenhout groeit. De bosschen groeien daar voor 't meeren-deel op de Zuid-Oosthellingen, reeds lang vóór den Vikingertijd.

In de laatste jaren is in Zweden een toenemende beweging ontstaan om de houtkwaliteit in het bosch te verbeteren, door selectie en zaadwinning van elitestammen, niet alleen van fijnspar, maar ook van *Pinus silvestris*. In het tijdschrift „Skogen” vertelt houtvester Bertil Lindquist, van een fijnspar, lang 36.50 m bij ruim 1 m diam. op borsthoogte, leeftijd 160 jaar, geveld in November 1941 en gegroeid in een bosch bij „Frisbö”, ten noorden van Strömbacka in Zuid-Zweden.

Aan den gevallen stam zocht men tevergeefs naar zaadkegels en om dezen elitestam langs vegetatieven weg te redden, besloot men toptwijgen daarvan te enten op jonge fijnsparplanten volgens de Zweedsche flesch-entmethode.

Deze twijgen zijn allen doorgegroeid en hebben zelfs gebloeid, één ervan ontwikkelde krachtige jonge loten door den sapstroom van den onderstam gevoed. Als bijzonderheid wordt er nog bij verteld dat deze onderstam geen gewone fijnspar was, maar de Amerikaansche witspar (*Picea alba*). Deze houtsoort is als boschboom in Europa, in Atlantisch klimaat mislukt, maar misschien in Zweden bruikbaar.

Wat tegenwoordig niet alleen in Zweden, maar in alle landen van Noord-Europa wordt toegepast om boomsoorten

te veredelen door zaad van elitestammen, door kruisbestuiving of langs vegetatieve weg waardevoller variëteiten en soorten te verkrijgen, is zeker waard ook op onze breedtegraad en bij onze bodemtoestanden onderzocht en toegepast te worden.

Het klimaat van Nederland laat in den boschbouw een veel grooter aantal houtsoorten toe, dan in Noord-Europa, daarom zijn de kansen voor boschboomveredeling hier grooter dan in Zweden.

Deze oorlogstijd heeft ons houtsoorten*leeren gebruiken voor doeleinden waarover vroeger geen houthandelaar en geen bouwarchitect heeft gedacht en die toch blijken uitnemend bruikbaar te zijn. Populieren, berken, elzen, eschdoorn enz. zijn, mits op de juiste wijze aangewend, als timmerhout niet minder bruikbaar dan naaldhout en eikenhout. Het hout van kers en peer, op de juiste wijze geteeld, d.w.z. „niet als vruchtboom“, is uitstekend geschikt voor binnenbetimmering en voor meubels.

Er liggen eidelooze perspectieven in die richting en de kleinmoedigen in de ontwikkeling van onzen boschbouw, die de schrik om 't hart slaat bij iedere nieuw ontdekte schimmelziekte, of invasie van schadelijke insecten, moeten toch bedenken dat al het aardsche steeds aanwezig was van den aanvang af.

Onbewust is de mensch meestal zelf de oorzaak van veel moeilijkheden in boschbouw en in landbouw, maar bewust zal hij deze bij nadenken kunnen overwinnen. Hoe ouder onze ervaring wordt, hoe vaker wij het werk der natuur als een openbaring aanschouwen.

Veel meer nog dan in Zweden moeten wij in ons land leeren bosch te verplegen en boschgrond te beschermen tegen achteruitgang. Waar dit gelukt, zal ook de minst vruchtbare grond bevredigenden boomgroei te zien geven.